

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Polohn Noémi jogtanácsos (jogtanácsos címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Szilli Gyula ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. r., valamint **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. r., és a dr. Neszményiné dr. Balogh Szilvia ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **III.rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) III. r. alperesek ellen tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Somogy Megyei Bíróság előtt 23.P.20.517/2008. ügyszám alatt folyamatban volt perében a 2008. október 20. napján kelt 12. sorszám alatti ítélet ellen az I-II.r. alperesek részéről 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessenek meg a felperesnek 75.000.- (hetvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek között, 2007. június 12. napján létrejött tartási szerződés az átruházott 917/1. hrsz-ú, és természetben a L., K. utca 23/A. szám alatt található családi ház ingatlan 2/6-od tulajdoni illetősége, valamint az ingóságok vonatkozásában a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte továbbá II. rendű alperest annak tűrésére, hogy a felperes a fenti ingatlanilletőségből - a III. rendű alperes jogainak sérelme nélkül - valamint az átruházott ingó vagyontárgyakból az APEH Dél-Dunántúli Regionális

Igazgatóság I. fokú, illetve az APEH Központi Hivatal II. fokú határozatain alapuló követeléseit kielégítse.

Mindezek tűrésére kötelezte a III. rendű alperest.

A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította, majd rendelkezett az állam által előlegezett illetékről.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a felperes elsődleges kereseti kérelme tekintetében kifejtette, hogy a per során arra nem merült fel semmilyen bizonyíték, hogy az I. és II. rendű alperesek valódi szándéka nem felelt volna meg a szerződésben rögzített akaratnak, vagy hogy egymással nem is kívántak volna szerződést kötni, így a tartási szerződés nem minősülhet színleltnek. Nem bizonyított továbbá az sem, hogy a felek adásvételi szerződést kívántak volna kötni a ténylegesen létrejött tartási szerződés helyett, így a szerződés színlelt voltának e feltétele - függetlenül a III. rendű alpereshez intézett kérelemben írtak ezzel ellentétes megfogalmazásától - nem volt megállapítható.

Hivatkozott azonban arra, hogy a felek vagyonátruházási szándékának valóságos volta nem zárja ki azt, hogy annak célja ne lenne jogellenes, s így a szerződést kötő felek között létrejött tartási viszony atipikus jellegére, valamint arra figyelemmel, hogy az átruházott valamennyi vagyontárgyra - melyek a szerződésben külön nem voltak feltüntetve - az I. rendű alperes részére - szintén a szokásostól eltérően - hasznélvezeti jogot is alapítottak a felek, és különösen a II. rendű alperes rosszhiszeműsége megállapítható, így a fedezetelvonó szerződésekre vonatkozó speciális szabályokat és jogkövetkezményeket lehet és kell is alkalmazni.

Az ítélet indokolása szerint a felek fedezetelvonó szándékát támasztja alá az is, hogyha a felperes marasztaló határozatáról nem is, az adóbírság alapjául szolgáló adóhátralék összegéről az I-II. rendű alperesek a 2007. május 2. napján átvett adóhatósági jegyzőkönyvből már tudomást szerezhettek, így ezt követően a közöttük korábban is fennálló segítő családtagi viszony visszterhes vagyonátruházási szerződéssel való megpecsételése - különös figyelemmel annak idejére - kizárólag a felperesi követelés alappal várható kielégítésének elvonását célozhatta csak meg.

Utalt továbbá arra is, hogy a felperesnek, mint adóhatóságnak a be nem fizetett adó behajtása iránti igénye nem az adóhátralék, adóbírság és késedelmi kamat megfizetésére marasztaló határozat I. rendű alperes általi kézhezvételével nyílt meg, hanem az már folyamatosan az I. rendű alperes egyéni vállalkozókénti tevékenysége megkezdésétől, az adófizetési kötelezettsége keletkezésétől fogva fennállt.

Az I. és II. rendű alperesek jogi képviselőjük útján előterjesztett fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérték.

Fellebbezésük indokolásában arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a tartási szerződés fedezetelvonó jellegét megállapította, hiszen az ehhez szükséges feltételek teljesülése nem bizonyított. Álláspontjuk szerint ugyanis a II. rendű alperes rosszhiszeműségét az elsőfokú bíróság kétséget kizáróan olyan tényekre alapítva állapította meg, amelyek elfogadhatatlanok, s mivel a rosszhiszeműség hiányának bizonyítására - annak szükségtelen volta miatt - nem volt lehetőségük a feleknek, így az ítélet jogszabálysértő.

E körben a fellebbezésben kiemelték, hogy azért, mert a II. rendű alperes tudott az I. rendű alperes adótartozásáról, még nem igazolja a tartási szerződés megkötésekor fennálló rosszhiszeműségét, hiszen a tartási kötelezettség vállalása visszerthes jogügyletben történik, így - ingyenesség híján - a szerződés fedezetelvonó jellege kizárt.

A tartási szerződés atipikus volta pedig - lévén, hogy eszerint az édesanya tartja el a leánygyermekét - nem elfogadhatatlan, mivel a törvény nem tartja kizártnak a szokásostól eltérő helyzet szerinti kötelezettségvállalás jogszerűségét.

A szerződés „szerencse” jellegét tekintve pedig álláspontjuk szerint indokolt a haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése, így sem ez, sem az nem alapozhatja meg a felek fedezetelvonó szándékának megállapítását, hogy a szerződés az adóhatósági jegyzőkönyv I. rendű alperes általi kézhezvételét követően nem sokkal került írásba foglalásra. A felperes igénye ugyanis nem nyílhatott meg az adóhátralék megfizetését tartalmazó marasztaló határozat jogerőre emelkedéséig.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, az ítélet helyes tényállásra és jogi indoklásra tekintettel.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság az ítéletnek mind a ténybeli, mind pedig a jogi indokaival egyetért, ezért - tekintettel arra is, hogy a fellebbezésben, fellebbezési ellenkérelemben lényeges új tény előadására nem került sor - azt a másodfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, utalással a 254. § (3) bekezdésére is, helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A másodfokú bíróság csupán a fellebbezéssel összefüggésben mutat rá a következőkre.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezésükben arra hivatkoztak, a tartási szerződés megkötésekor nem voltak rosszhiszeműek, azonban az elsőfokú bíróság ennek bizonyítására lehetőséget az elsőfokú eljárás során nem adott.

Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott Ptk. 203.§-ának (1) bekezdése szerint az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a másik fél rosszhiszemű volt, vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. A (2) bekezdés pedig egyértelműen rögzíti, hogyha valaki hozzátartozójával köt az (1) bekezdés szerinti szerződést, akkor a rosszhiszeműségét vélelmezni kell.

A szerződés fedezetelvonó jellegének megállapításához tehát a felperesi igény fennállása, valamint a II. rendű alperes, mint a szerződés résztulajdonjogot szerző tartásra kötelezettjének rosszhiszeműsége, vagy a jogügylet ingyenessége, mint konjunktív feltételek együttes megléte szükséges.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperes - akinek terhére esett a jóhiszeműség tényekkel alátámasztott igazolásának kötelezettsége - lehetőséget kapott arra, hogy a szerződés fedezetelvonó jellegéhez szükséges rosszhiszeműségét cáfolja, azonban maga a II. rendű alperes nyilatkozott akként, hogy az adóhatóság eljárásáról, így nyilvánvalóan az adóhátralék igen magas összegéről is tudomással bírt (9. számú jkv. 2.oldala).

A II. rendű alperesnek az elsőfokú eljárás során tett következetes nyilatkozatai alapján megállapítható ugyanis, hogy az I. rendű alperesnek már régóta nyújt folyamatos segítséget mind anyagi, mind háztartásbeli gondjai miatt, ezért az is teljesen nyilvánvaló, hogy lánya jövedelmi és vagyoni viszonyairól kellően tájékozott volt az adóhatósági vizsgálat idejét megelőzően is, így a tartási szerződés megkötésének adóhatóságra kiható következményeiről is tudnia kellett.

Az pedig teljességgel ellentmondásos nyilatkozat a II. rendű alperes részéről, hogy a szerződés megkötésére - idejét tekintve - az I. rendű alperes súlyosan megromlott egészségi állapota miatt került sor, holott a tartási szerződés 5. pontjában írtak, és a II. rendű alperes saját előadásai is pontosan ennek ellenkezőjét rögzítik, miszerint I. rendű alperes egészségi állapota a szerződés megkötésekor nem igényelte a közvetlen gondozást. Ez pedig önmagában megkérdőjelezi a tartási szerződés megkötésének időbeni szükségességét és valódi céljának jogosságát.

Egységes a bírói gyakorlat a tekintetben is, hogy a rosszhiszeműség körében az a szempont is az I-II. rendű alperesek terhére értékelhető, hogy a felperes követelése kielégítését - a felek által és az iratok alapján is igazoltan - az I. rendű alperes nevére bejegyzett ingatlan - és konkrét felsorolás hiányában az összes nem személyes használatban lévő ingó - vagyontárgy elvonásával megghiúsították, lehetőséget sem adva az adóssal szembeni végrehajtás sikerességére (EBH.2004.1144., BH.2005.111.).

A rosszhiszeműség vélelmének megdöntésére tehát a II. rendű alperesnek - a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben - az elsőfokú eljárás során végig lehetősége volt, azonban a tárgyalásokon tett nyilatkozatai kifejezetten e vélelem alapos voltát támasztották alá.

A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú ítéleti indokolásában foglalt azon állásponttal is, miszerint az I. és II. rendű alperesek közötti tartási szerződés gyakorlatilag ingyenesen ment teljesedésbe, hiszen az adóhátralék fizetésére kötelezett részére a II. rendű alperes, mint édesanya a szerződés megkötését megelőzően és azt követően is folyamatos háztartási, anyagi támaszt nyújtott, s ezen a szerződés sem változtatott. Az I. rendű alperes továbbra is ugyanabban az ingatlanban él, az átruházott ingó vagyontárgyak is az I. rendű alperes birtokában és tényleges használatában maradtak. Erre utal a II. rendű alperes személyes előadása (9.számú jkv. 2. oldala), valamint az I. rendű alperes ugyanekkor tett vallomása is (9. számú jkv. 4. oldala).

Téves a fellebbezésben foglalt az az alperesi álláspont is, miszerint a felperesi adóhatóság igénye csupán a marasztaló elsőfokú határozat jogerőre emelkedésétől kezdve állna fenn.

A másodfokú bíróság ennek kapcsán az elsőfokú ítéletben írtakkal ért egyet, ugyanis az I. rendű alperesnek a 2008. évi LXXXI. tv. 90.§-a által megállapított 2003. évi XCII. törvény (Art.) 14.§-ának (1) bekezdése d) pontja szerinti adófizetési kötelezettsége a vállalkozási tevékenysége tényleges megkezdésével keletkezett, amely a rendelkezésre álló adóhatósági iratok tartalma alapján is megállapíthatóan 1999. augusztus 26. napja volt, így a felperes erre vonatkozó igénye ekkortól kezdve már élt.

A következetes és egységes bírói gyakorlat szerint pedig a felek között létrejött szerződésnek a Ptk. 203.§-a szerinti fedezetelvonó jellegéhez az adós és a felperesi adóhatóság között fennálló jogviszonyból származó kötelezettségnek az igény állapotába kerülését követeli meg, azaz annak kikényszeríthetőségét rögzíti (EBH.2004.1040.). Tekintettel arra, hogy jelen esetben a felperes az utólagos adóvizsgálata körében a 2001-2005. év közötti időszakot vette figyelembe, így valamennyi követelése - annak összegszerű közlését időben jóval megelőzve - már a vizsgált időszak végétől lejárttá vált, így kikényszeríthető lett.

E tekintetben az lényegtelen, hogy az I. fokú határozatot I. rendű alperes csak később kapta meg, mivel a szerződés megkötését megelőzően már tudomása volt utólagos adófizetési kötelezettségéről, s alappal számíthatott arra is, hogy annak összegét a felperes a részére biztosított törvényes eszközökkel az I. rendű alperes nevére bejegyzett ingatlantulajdonból, s egyéb nem személyes használatú vagyontárgyából végre fogja hajtani.

A szerződés fedezetelvonó jellegét tehát valamennyi konjunktív feltétel együttes fennállása igazolja, s az a tény, hogy az I. rendű alperes 2007. május 2. napján, az elsőfokú marasztaló határozat kézhezvétele előtt hirtelen tartási szerződés megkötését határozta el a II. rendű alperessel az ő évek óta fennálló folyamatos

segítségének anyagi ellentételezéseként, sokkal inkább a felek rosszhiszeműségét, mint a fellebbezésben írt tényeket támasztja alá.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes másodfokú perköltségét megfizetni, amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 67.§-ának (2) bekezdése folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján, az (5) bekezdése szerint állapította meg azzal, hogy azt a ténylegesen elvégzett jogtanácsosi tevékenységgel arányban a (6) bekezdés alapján mérsékelte.

Az alperesek személyes költségmentessége folytán az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket, mint meg nem térülő költséget a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.)14. §-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2009. március 09.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Bálint s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró